

SE STARŠÍMI BRATRY

OTEC ZDENĚK DRŠTKA

Vydáváme se, přátelé, po stopách našeho křesťanského slavení, jak vznikalo a jak se v průběhu dějin spásy vyvíjelo. A vezmeme to pěkně od podlahy – ba ještě hlouběji, od kořenů. A ty musíme hledat v národě, z něhož vyšel sám Kristus, apoštolové a první křesťanská generace: u Židů a u židů.

Dovolím si zde malou pravopisnou poznámku: píšeme-li „Židé“, máme na mysli národ, podobně jako píšeme Češi, Španělé nebo Tamilové. A píšeme-li „židé“, označujeme tak vyznavače náboženství – viz křesťané, šintoisté apod. Nicméně v Kristových časech se to velmi intenzivně prolínalo.

Židy nazval našimi „staršími bratry ve víře“ již sv. Jan Pavel II. při návštěvě římské synagogy v roce 1986. A třicet let poté to zopakoval papež František. Na tom ostatně není nic zvláštního: církve věří a vyznává, že „... počátky její víry a jejího vyvolení sahají podle Božího tajemství spásy až k patriarchům, Mojžíšovi a prorokům. Vyznává, že všichni, kdo věří v Krista, jsou Abrahámovými dětmi podle víry, že jsou zahrnuti v povolání tohoto patriarchy a že odchod vyvoleného národa ze země otroctví je tajemným předobrazem spásy církve.“

Co jsme tedy zdělili?

Když se první křesťané scházeli k bohoslužbám, vycházeli pochopitelně jednak z toho, co jim odkázal Pán – tedy z Poslední večeře, při níž Ježíš zdůraznil: „Toto konejte na mou památku.“ Ale také přirozeně navázali na to, co jim bylo vlastní – tedy na židovské bohoslužby, jichž se pravidelně účastnili a na nichž odmalička vyrůstali.

Židovská bohoslužba se v těchto dobách slavila především třemi způsoby, a to v závislosti na místě a společenství, v němž se konala. Byla

to pochopitelně na prvním místě chrámová bohoslužba, dále pak bohoslužba v synagogách a konečně bohoslužba domáci, rodinná. Z chrámové bohoslužby jsme toho příliš nepřijali. Byla totiž postavena na pravidelných obětech, jak je předepisoval Mojžíšův zákon. Apoštolové a jejich učedníci však dobře věděli, že „naš velikonoční beránek – Kristus – je už obětován“ (1 Kor 5, 7). O to výraznější vliv má bohoslužba synagogální.

V synagogách se vlastně slavila, řečeno dnešními pojmy, bohoslužba slova. Četlo se při ní z Tóry i ze spisů proroků – a mohlo by nás zaujmout, jaký dialog vedl čtenář s posluchači, než k četbě přistoupil: „Pán s vámi! – Ať ti Pán požehná! – Žehnejte

Těch požehnání je požehnaně!

Nepochybně. Žehnací modlitby jsou dodnes nejpodstatnějším prvkem židovského duchovního života. Také v bohoslužbě synagogy měly svoje místo, a to zvláště v sérii osmnácti požehnání. Zvláštní žehnací modlitby obklopovaly každou četbu či recitaci Písma, zvláště pak nejposvátnější starozákonní pasáž, vyznání víry – Šema, Izrael (Dt 6, 4).

Stejně tak se objevuje řada žehnacích modliteb i v bohoslužbě domáci, především v jejich dvou podobách – ve večerním shromáždění na začátku a konci Sabatu a ve velikonoční večeři. V obou z nich najdeme modlitby požehnání – nebo chceme-li, díkyvdání – spojené s lámáním chleba a s kalichem vína.

Tyto (a mnohé jiné) žehnací modlitby měly typickou strukturu: začínaly chválou Hospodina, Pána nebe a země, pokračovaly díkyvdáním za prokázaná dobrodíní a vrcholily prosbou o Boží pomoc a požehnání. A to je v podstatě struktura eucharistické modlitby – vzpomeňme si na díkyvdání v prefaci a na prosby po proměňování.

Mezi nimi stojí slova ustanovení – ta nejdůležitější slova, která ve mši zaznívají. Tak jako lidu Starého zákona uprostřed žehnací modlitby zaznívala slova vyznání, která z nich činila vyvolený národ, tak k nám v eucharistické modlitbě promlouvají

slova Božího Syna, který z nás, účastných na jeho těle a krvi, vytváří tělo církve.

Bud' za to požehnan Hospodin nyní i navěky!

Pánu, je hoden požehnání. – Požehnaný jsi, Pane, jsi hoden požehnání navěky a navždy.“ Nepřipomíná nám to způsob, jakým se dnes přednáší evangelium?

II. Korea

Nejsilnější zbraň

Píše Zbyněk Pavienský
Kreslí Czina

Červen 1950. Vojenský kaplan českého původu Emil Kapaun se v řadách americké armády stal účastníkem korejské války, která vypukla útokem Severní Koreje na Jižní Koreu. Jednotky OSN zatlačily útočníka zpět za jeho hranice, když se do hry vložila komunistická Čína. Veliká armáda se připravovala k útoku.

Foto: rudi 1976, i 13 - Adobe stock